

Gemeente Uitgeest

Gemeenschappelijke Rekenkamercommissie Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo.

Groen- en Bomenbeleid gemeente Castricum

Rekenkamercommissie BUCH

Inhoudsopgave

1 Inleiding: groen belangrijk voor leefbaarheid Castricum	3
2 Doelen groen- en bomenbeleid op onderdelen onduidelijk	3
Beleid na 2004 van de grond gekomen	3
Samenhang groenbeleid en bomenbeleid onvoldoende duidelijk.....	4
Haalbaarheid doelen lang twijfelachtig	4
Bomenbeleid actueel, beleid voor overig groen niet geactualiseerd.....	5
3 Uitvoering loopt structureel achter bij beleid	5
Beperkt zicht op relatie beleid, uitvoering en middelen	5
Doelstellingen maar zeer beperkt gerealiseerd	6
Beleidsmatige ambities versus touwtjes aan elkaar knopen in de uitvoering	7
Integraal beheer krijgt steeds meer aandacht, maar praktijk is soms nog anders	7
4 Begroting en verantwoording	8
Groen- en bomenbeleid en –beheer onderdeel van verschillende programma’s	8
Tevredenheid burger over openbaar groen enige indicator in de begroting.....	8
Sterke schommelingen in uitgaven	9
5 Betrokkenheid van burgers	10
Betrokkenheid burgers regelmatig benoemd in plannen en begrotingen	10
Bewoners willen graag grotere betrokkenheid	11
6 Conclusies en aanbevelingen	13
Conclusies	13
Aanbevelingen	14
7. Bestuurlijke Reactie	16
8. Nawoord van de rekenkamercommissie	16
Bijlage 1 Gehanteerd onderzoekskader en onderzoeker.....	17
Bijlage 2 Gebruikte bronnen	18
Bijlage 3 Kopie brief college	19

1 Inleiding: groen belangrijk voor leefbaarheid Castricum

De rekenkamercommissie van de BUCH-gemeenten heeft bureau Think Public een quickscan laten uitvoeren naar het groen- en bomenbeleid van de gemeente Castricum. De hoofdvraag die de rekenkamercommissie voor de quickscan heeft geformuleerd is:

In hoeverre is het groen - en bomenbeleid en- beheer in Castricum doelmatig en doeltreffend van opzet en uitvoering en in hoeverre worden de bewoners daarbij betrokken?

De commissie heeft het onderzoek laten uitvoeren vanuit de overtuiging dat groen belangrijk is voor de leefbaarheid van de gemeente. Dit geldt niet alleen voor de eigen bewoners van de gemeente, maar ook voor de vele bezoekers die Castricum als recreatieplaats ontvangt. Castricum presenteert zichzelf ook graag als “groene gemeente”.

De rekenkamercommissie heeft de betrokkenheid van burgers mee laten nemen in de quickscan. Op onderwerpen zoals leefbaarheid tonen burgers ook vaak betrokkenheid en nemen ze eigen initiatieven. De gemeente Castricum geeft dit onderwerp in de eigen beleids- en planning en controlstukken sinds 2012/2013 steeds meer aandacht.

In deze brief vindt u de uitkomsten van de quickscan. Bij de uitvoering is gebruik gemaakt van een onderzoekskader, waarin de hoofdvraag verder is opgesplitst in vier thema's, met bijbehorende deelvragen (voor details zie bijlage 1):

1. Duidelijkheid over de doelen van het groen- en bomenbeleid
2. Doorvertaling van beleid naar het beheer/de uitvoering
3. Begroting en verantwoording
4. Betrokkenheid van burgers

Deze thema's komen terug als paragrafen in de brief. De brief sluit af met algemene conclusies en bijbehorende adviezen. De adviezen zijn bedoeld om de raad van Castricum handvatten te bieden om de komende periode hun eigen kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol ten aanzien van het groen- en bomenbeleid en beheerplannen goed te kunnen vervullen.

2 Doelen groen- en bomenbeleid op onderdelen onduidelijk

Beleid na 2004 van de grond gekomen

Het groen- en bomenbeleid van de gemeente Castricum vindt zijn basis in een door het Rijk opgelegde zorgplicht voor de openbare ruimte en in een in opdracht van de gemeente Castricum uitgevoerde inspectie in 2004. Bij die inspectie is de gemeente Castricum geadviseerd om een bomenbeleid te ontwikkelen. Dat heeft geleid tot een notitie over de duurzaamheid van bomen in 2005 (“Castricumse bomen voor de lange duur”) en vervolgens tot het eerste groenbeleidsplan in 2007. Groen is in dit beleidsplan gepositioneerd als belangrijk in relatie tot de leefbaarheid, gezondheid, spelen en ontspannen. Het Groenbeleidsplan is in 2009 doorvertaald naar een groenbeheerplan “Van ambitie naar realisatie”.

In 2011 is er een bomenbeleidsplan “Bomen als basis” verschenen. Er lijken diverse aanleidingen voor dit plan te zijn. In het voorwoord wordt een relatie gelegd met de Structuurvisie “Buiten

Gewoon Castricum 2030". Eén van de kerndoelen van de structuurvisie is het veiligstellen en versterken van de groene kwaliteit van de gemeente Castricum. Bomen spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast lijkt het bomenbeleidsplan een verdere concretisering en uitwerking van het groenbeleidsplan te zijn voor wat betreft bomen. Dit met de kanttekening dat het groenbeleidsplan soms wordt genoemd, maar de link niet duidelijk wordt gemaakt. In 2015 is het meest recente Bomenbeleidsplan 2015–2024 verschenen, dat daarbij meteen is doorvertaald naar een Bomenbeheerplan 2015–2019.

Samenhang groenbeleid en bomenbeleid onvoldoende duidelijk

De vastlegging van het groenbeleid van Castricum is begonnen met een groenbeleidsplan (2007). De speerpunten die daarin werden genoemd waren vrij abstract geformuleerd. Een speerpunt is bijvoorbeeld "Groenparels zichtbaar maken en beschermen". Groenparels zijn locaties met 'bijzonder groen', veelal monumentale bomen/bijzondere bomen. Die term komt ook terug in de zogenaamde staalkaarten in het beleidsplan, waar op locatieniveau acties worden genoemd om "Groenparels" op te waarderen en te beschermen.

De speerpunten zijn dus aan de ene kant tot op locatieniveau gespecificeerd, maar blijven aan de andere kant abstract als het gaat om de bredere maatschappelijk doelen voor Castricum. Dat is ook terug te zien in de paragraaf duurzaamheid. In deze paragraaf gaat het om de keuze van bomen; die zou duurzaam moeten zijn. Dit wordt vertaald in: een boom moet kunnen groeien (genoeg ondergrondse ruimte kunnen hebben). Ook gaat het om snoeiwijzen en de keuze van beplanting en plantvakken.

Na het eerste groenbeleidsplan van 2007 is er geen nieuw groenbeleidsplan meer verschenen. Het plan is sindsdien ook niet meer geactualiseerd. Er verschijnen enkel nog bomenbeleidsplannen (in 2011 en 2015). Het groenbeleidsplan wordt daarin soms genoemd, maar de precieze relatie met het bomenbeleidsplan wordt niet toegelicht. Het is onduidelijk in hoeverre de onderdelen van groen die niet over bomen gaan – gras, struiken, natuurparken, sportvelden – er nu voor staan en hoe het met de realisatie daarvan is gegaan.

Het bomenbeleidsplan 2015 kent wel een duidelijke relatie met het bomenbeleidsplan 2011. Dat laatste plan is geëvalueerd en heeft vervolgens geleid tot bijgestelde - lagere - ambities. Dit vanwege een beperkter budget.

Haalbaarheid doelen lang twijfelachtig

Als de verschillende beleidsplannen die sinds 2007 naast elkaar worden gelegd, dan is te zien dat de onderbouwing en haalbaarheid van doelen op verschillende punten onduidelijk is:

- De acties die worden genoemd, worden niet duidelijk gekoppeld aan beschikbare middelen. Het blijft dan onduidelijk in hoeverre er voldoende middelen zijn en of de acties die worden aangekondigd haalbaar zijn.
- De raad heeft bij de vaststelling van het bomenbeleidsplan 2011 zich expliciet bemoeid met de beleidsdoelstellingen en daarvoor de volgende uitgangspunten geformuleerd:
  1. Streven naar een gemeentelijk bomenbestand van 0,8 boom per inwoner;
  2. Het huidige bomenbestand zoveel mogelijk behouden en versterken waar nodig;
  3. Het omdopen van de hoofd- en subgroenstructuur uit het groenbeleidsplan naar een bomenstructuur bestaande uit: hoofd-, wijk-, buurtontsluitingsstructuur en buitenwegenstructuur;

4. Het vaststellen van de ambitie: “Kiezen voor bomen is kiezen voor beheerbare bomen die de mogelijkheid krijgen om oud te kunnen worden”.
- Het is echter niet duidelijk waarop de raad de norm van 0,8 bomen heeft gebaseerd. Een doorvertaling van deze doelstellingen naar een bomenbeheerplan heeft niet plaatsgevonden in 2011 en evenmin is er een financiële doorrekening gemaakt. Dit maakt het moeilijk de haalbaarheid en implementatie van het plan te beoordelen.
  - In het bomenbeleidsplan van 2015 is van de doelstellingen van het vorige bomenbeleidsplan (2011) geconcludeerd dat die te ambitieus zijn gebleken en zijn doelstellingen naar beneden bijgesteld.

Bomenbeleid actueel, beleid voor overig groen niet geactualiseerd

Het bomenbeleidsplan (en bomenbeheerplan) 2015 is op dit moment twee jaar oud en kan als actueel worden gezien. Wel kunnen er zich ontwikkelingen voordoen die gevolgen hebben voor het bomenbeleid. Zoals de aantrekkende huizenmarkt die kan leiden tot meer gebiedsontwikkeling dan twee jaar geleden werd verwacht. Het kan zijn dat dit invloed heeft op de omvang en fasering van het bomenbeheer.

Het bomenbeleid zal in 2019 worden geëvalueerd, waarna er een nieuw bomenbeheersplan komt. Zoals eerder opgemerkt is het groenbeleid in brede zin sinds 2007 niet geactualiseerd.

3 Uitvoering loopt structureel achter bij beleid

Beperkt zicht op relatie beleid, uitvoering en middelen

De doorvertaling van beleid naar uitvoering is zwak ontwikkeld. Het is niet duidelijk hoe doelen samenhangen met de beschikbare middelen. Ook uit de programmabegrotingen van Castricum is niet makkelijk af te leiden hoe ambities en middelen zich tot elkaar verhouden. Voor zover bedragen worden genoemd, zijn deze niet makkelijk te interpreteren: er zijn bedragen opgenomen voor reguliere onderhoudskosten, extra investeringen en voor bedragen die nodig zijn om achterstanden in te halen. Hoe deze zich tot elkaar verhouden is niet duidelijk.

Wat wel steeds duidelijker wordt benoemd, is dat er achterstanden zijn in het groen- en bomenbeheer. In het bomenbeleidsplan 2011 wordt bijvoorbeeld geconstateerd dat er is bezuinigd, waardoor niet alle maatregelen uit het groenbeheerplan kunnen worden uitgevoerd. Het bomenbeleidsplan 2011 kent echter zelf ook geen financiële paragraaf of inschatting van de benodigde capaciteit. Daardoor blijft het bijvoorbeeld onduidelijk hoe het raadsbesluit om het aantal bomen van gemiddeld 0,5 naar 0,8 per inwoner te verhogen moeten worden bekostigd. Begrotingstechnisch heeft dat nergens een vertaling gekregen.

Achterstanden in beheer steeds duidelijker, bomenbestand gedaald

In het bomenbeleidsplan van 2015 wordt vermeld dat er nog steeds achterstanden zijn in het bomenbeheer, die vragen om extra investeringen:

- Het in stand houden van het aantal bomen kost € 600.000 extra in 5 jaar; dus € 120.000 per jaar. Dit bedrag is in de begrotingen van 2016 en 2017 terug te zien.
- Inhalen van achterstallig snoei- en onderhoud kost € 235.000 in 5 jaar; dus € 47.000 per jaar. Dit budget is in de begroting opgenomen.

- Vergroening entrees kost € 40.000,- per woonkern. Dit wordt bij de raad aangevraagd.

Het bomenbeleidsplan 2015 maakt ook duidelijk dat het aantal bomen in Castricum de afgelopen periode in de praktijk is gedaald: van ongeveer 21.000 bomen in 2001 naar 18.500 nu. Dit staat gelijk aan 0,52 boom per inwoner. In het bomenbeleidsplan 2015 wordt 18.500 bomen genoemd als absolute ondergrens die moet worden bewaakt.

Een nadere blik op wat in verschillende documenten staat over het aantal bomen maakt duidelijk dat de inschatting grof is en dat de neergang zich vooral lijkt te hebben voorgedaan in de periode van 2001 tot 2010. Onderstaande tabel toont de verschillende cijfers uit verschillende bronnen:

Jaartal	Aantal bomen	Bron
2001	21.000	Bomenbeleidsplan 2015
2009	19.001	Groenbeheerplan/productenbegroting
2010	18.000	Bomenbeleidsplan 2011
2011	18.500	Bomenbeleidsplan 2015
2015	18.500	Bomenbeleidsplan 2015

Gelet op de bezuinigingen die vooral vanaf begroting 2011 (zie paragraaf 4) hun effect hebben gehad, is het bijzonder dat sinds 2010 het aantal bomen stabiel lijkt te blijven. Het bomenbeleidsplan 2015 maakt in ieder geval nog duidelijk dat het aantal bomen van 18.500 kwetsbaar is en zonder extra investeringen in enkele jaren zal teruglopen met 477 bomen. In een van de gevoerde interviews werden de volgende factoren benoemd voor de teruggang in het aantal bomen: weersomstandigheden (storm), noodzakelijke kap, woningbouw en groenverkoop aan particulieren.

Doelstellingen maar zeer beperkt gerealiseerd

Het groen- en bomenbeleid dat is ontwikkeld door Castricum vanaf 2007, is pas geëvalueerd bij het opstellen van het bomenbeleidsplan 2015. In de evaluatie wordt weinig gezegd over de realisatie van doelstellingen. Het bomenbeleidsplan 2015 beschrijft de resultaten op de vier beleidsdoelstellingen van het bomenbeleidsplan 2011 als volgt:

“1. Streven naar een gemeentelijk bomenbestand van 0,8 boom per inwoner.

Evaluatie: Dit is (nog) niet gerealiseerd of in gang gezet wegens gebrek aan financiële middelen.

2. Het huidige bomenbestand zoveel mogelijk behouden en versterken waar nodig.

Evaluatie: Gedeeltelijk gerealiseerd. Zoals onder beleidskader 1 is vermeld, is het streven in de afgelopen jaren geweest om het aantal bomen te behouden. Er is geen financiële ruimte om het areaal te versterken, zoals het verbeteren van de leefomstandigheden van de bomen.

3. Tot het omdopen van de hoofd- en subgroenstructuur uit het groenbeleidsplan naar een bomenstructuur bestaande uit: hoofd-, wijk-, buurtontsluitingsstructuur en buitenwegenstructuur.

Evaluatie: Vrijwel niet gerealiseerd omdat het beheer de afgelopen jaren gericht is geweest op het dagelijks onderhoud van de bomen.

4. Tot het vaststellen van de ambitie: “Kiezen voor bomen is kiezen voor beheerbare bomen die de mogelijkheid krijgen om oud te kunnen worden”.

Evaluatie: Is nog niet aan toe gekomen omdat het beheer in de afgelopen jaren gericht geweest [de zin loopt niet verder, red.]”

Dit geheel overziend is er sprake van beperkte resultaten: de realisatie van doelstellingen tot 2011 is moeilijk vast te stellen en in de periode 2011–2015 zijn er van de vier beleidsdoelstellingen er twee geheel niet en twee slechts gedeeltelijk gerealiseerd.

Het is nu nog te vroeg om te constateren of het beleid van 2015, met soberder ambities en extra investeringen, wel tot realisatie van doelstellingen leidt. In een van de interviews is aangegeven dat om alle ambities van het Bomenbeleidsplan van 2015 te realiseren er fors meer middelen nodig zijn. Er werd geschat dat hiervoor jaarlijks nog zo’n €200.000 tot €300.000 bovenop de huidige uitgaven in de begroting nodig zijn.

Beleidsmatige ambities versus touwtjes aan elkaar knopen in de uitvoering

Een constante die terug te zien is in de periode van 2007 is dat de beleidsmatige ambities die in de uitvoering moeilijk of niet waar gemaakt kunnen worden. Het beheer en uitvoering lijken in de praktijk sterk gericht op het zo goed mogelijk in stand houden van wat er is, met de beperkte middelen die er zijn. Er waren achterstanden in het onderhoud en met name bij vervanging van bomen. Dat is nog steeds zo. Wel zijn in de loop van de periode de ambities in het beheer bijgesteld. In het groenbeleidsplan 2007 was nog sprake van beeldkwaliteit B in Castricum. In het bomenbeheerplan 2015 wordt gesproken over beeldkwaliteit B – C. Dat is: het centrumgebied, de groenparels en de hoofdontsluitingswegen in iedere woonkern worden beheerd op kwaliteitsniveau B, de overige gebieden en wegen op kwaliteitsniveau C. Ook blijkt in het beheerplan de aangenomen ambitie van de gemeenteraad om 0,8 bomen per inwoner te hebben te zijn verlaten.

Integraal beheer krijgt steeds meer aandacht, maar praktijk is soms nog anders

De integraliteit van het beheer krijgt in het groen- en bomenbeleid van Castricum steeds meer expliciete aandacht. Een relevant instrument dat daarbij verschillende keren wordt genoemd is de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). De LIOR bevat ontwerp- en inrichtingsvoorwaarden met als doel plannen binnen de gemeente en met externe organisaties en burgers integraal af te stemmen.

In het meest recente bomenbeleidsplan 2015 is opgenomen dat het beheer van de openbare ruimte zoveel mogelijk integraal wordt uitgevoerd (“van gevel tot gevel”). Bij het voorbereiden en uitvoeren van grote onderhoudswerkzaamheden en herinrichtingen wordt integraal gewerkt vanuit de verschillende beleidsterreinen. Dit met de kanttekening dat de beleidsplannen nog afzonderlijk van elkaar blijven bestaan.

Bij grotere herinrichtingen in de openbare ruimte is het uitgangspunt dat alle aspecten - groen, grijs en blauw, en verkeer - als gelijkwaardige beleidsfacetten worden betrokken en afgewogen. Tevens worden Wijkplannen opgesteld, waarbij de binnen- en buitendienst afspraken op alle onderdelen op wijkniveau vastleggen. Het ontstaan van een nieuwe afdeling civiele werken in 2011 heeft geholpen om meer integraal vanuit verschillende disciplines met elkaar samen te werken. Ook worden

beleidsplannen vanaf dat jaar meer aan elkaar gekoppeld en is het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) tot stand gekomen in 2014/2015.

Ondanks alle beleidsmatige aandacht, gaat het in de praktijk nog niet altijd goed. Een recent voorbeeld is de herinrichting van de Oranjelaan, waar aandacht is gegeven aan brede wegen en brede fietspaden, maar te weinig aan noodzakelijke groeiruimte voor bomen. Daardoor zijn de bomen aan de Oranjelaan letterlijk en figuurlijk in de knel gekomen. De huidige wethouder (aangetreden in 2016) stuurt bewust op meer aandacht voor groen en bomen in herinrichtingsprojecten, waarbij de gemeente zelf (bijvoorbeeld in het project Geesterhage) expliciet budget voor groen en bomen vrijmaakt of dit laat opnemen in de opdracht aan projectontwikkelaars.

4 Begroting en verantwoording

Groen- en bomenbeleid en –beheer onderdeel van verschillende programma’s

In de programmabegroting van Castricum maakt het groen- en bomenbeleid onderdeel uit van meerdere programma’s. De keuze voor programma’s is een gemeentelijke aangelegenheid, wat betekent dat de indeling daarvan kan wisselen in de loop van de tijd en dat ook specifieke onderwerpen als groen- en bomenbeleid onder verschillende programma’s kunnen worden ondergebracht.

In de programmabegrotingen van 2005 en 2006 zien we nog dat “groen” wordt genoemd in vier verschillende programma’s. In de twee programma’s 1) fysieke leefomgeving en 2) economische zaken en arbeidsmarktbeleid wordt het product “openbaar groen en openluchtrecreatie” expliciet benoemd, inclusief de uitgaven op dat terrein. Daarnaast is in de paragraaf “Onderhoud kapitaalgoederen” een subparagraaf “Onderhoudstoestand groen” opgenomen. In die paragraaf wordt ook het bomenbeleidsplan genoemd, waarover in de programma’s verder niets is terug te vinden.

Vanaf 2008 maken de groenvoorzieningen onderdeel uit van het domein “Een duurzame en groene gemeente” in de begroting. Er wordt beschreven dat in 2008 het groenbeheerplan en een beeldkwaliteitsplan Openbare Ruimte (inclusief groen) wordt opgesteld. Daarbij wordt ook benoemd dat bij het opstellen van de plannen de burgers, belangengroepen en dorpsraden nauw worden betrokken d.m.v. interactieve bijeenkomsten. Onder het product “natuurbescherming/openbaar groen” is in de programmabegroting ook een bedrag opgenomen voor de “aanschaf van bomen”. Naast de programma’s wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen aandacht besteed aan het bomenbeheer.

Tevredenheid burger over openbaar groen enige indicator in de begroting

Vanaf 2008 is er een indicator in de begroting opgenomen over openbaar groen. Daarvoor wordt de indicator “Tevredenheid burger over openbaar groen in de buurt” van Waar Staat Je Gemeente (WSJG) gebruikt. Die staat echter niet ieder jaar in de begroting en ook niet ieder jaar is er een actuele waarde voor deze indicator. Dit laatste heeft te maken met de uitvraag voor WSJG, die maar één keer in de twee jaar plaatsvindt. In de programmabegroting van 2015 is een overzicht over meerdere jaren opgenomen:

Omschrijving	Score 2009	Score 2011	Score 2013	Streven 2015
Tevredenheid burger over openbaar groen in de buurt	7,3	7,3	7,5	≥7,5

Bron: Waar staat je gemeente 2009; 2011 en 2013; Programmabegroting 2015, blz.72

Wat opvalt, is dat in de programmabegrotingen van 2016 en 2017 de indicator niet meer terug te vinden is. In algemene zin staat in die begrotingen weinig over openbaar groen, zeker niet in de programma's. Wel zijn de lasten van "openbaar groen en recreatie" in de samenvatting van de (financiële) begroting opgenomen. Het meeste over groen en bomen is te vinden in de paragraaf "Beheer en onderhoud kapitaalgoederen". In die paragraaf is een overzicht van beheer- en beleidsplannen opgenomen, waarin investeringen in "bomen en groen" worden benoemd. De begrotingen van 2016 en 2017 bevestigen eigenlijk weer het beeld dat de relatie tussen beleid (in de programma's) en uitvoering (financiële begroting en paragrafen) niet makkelijk te maken is en nog steeds dun is.

Sterke schommelingen in uitgaven

Als het gaat over de uitgaven voor groen- en bomenbeleid en –beheer, zien we over een langere periode sterke schommelingen in de uitgaven, die naar onze inschatting te maken hebben met de algehele financiële positie van de gemeente:

- In de begroting van 2010 wordt in antwoord op een motie van de raad bij de Voorjaarsnota 2009 - een moment waarop de grote recessie van najaar 2009 nog niet in beeld was - een bedrag van € 766.000,- geïnvesteerd voor een kwaliteitsimpuls in het groenbeheer, gelijkmatig te verdelen over vier jaren (4 jaar x € 191.500,- in de periode 2010-2013).
- Het jaar daarop, in de begroting 2011 - als de effecten van de grote recessie zich beginnen te manifesteren - wordt onderhoud aan groen meteen aangemerkt als terrein waarop de uitgaven sterk zullen worden teruggedrongen. Voor de uitvoering van het groenbeheerplan wordt in 2011 het budget fors lager vastgesteld (€ 84.718,- i.p.v. € 191.500,-) en het daadwerkelijke onderhoud uitgesteld.
- Wat verder opvalt is een scherpe daling van de uitgaven voor het product Groenbeheer in de begroting van 2013 (€ 61.400,-) ten opzichte van de begroting 2012 (totaal € 451.500,-). De toelichting die hierbij wordt gegeven: *"Door het wegvallen van het budget voor het groot onderhoud (beheernotitie Groenbeheerplan) is er vanuit het taakveld groen geen geld beschikbaar voor de integrale uitvoering van projecten. De kwaliteit van het groen staat hierdoor onder druk. Er resteert nog een budget van € 61.400 om acute problemen op te lossen."*
- In 2016 lijkt er weer lucht om de achterstanden in het groenbeleid op te vangen: in de begroting voor dat jaar is een reserve opgenomen van € 600.000,- voor een periode van 5 jaar (€ 120.000,- extra per jaar) voor het vervangen van bomen en verbeteren van groeiomstandigheden.

De bovenstaande beschrijving levert een beeld op dat groen- en bomenbeleid en –beheer in Castricum sterk gevoelig is voor de financiële positie van de gemeente. Continuïteit en consistentie in het beleid en beheer lijden daaronder.

5 Betrokkenheid van burgers

Betrokkenheid burgers regelmatig benoemd in plannen en begrotingen

Het betrekken van burgers wordt door de jaren heen regelmatig benoemd in de groen- en bomenbeleidsplannen en de programmabegrotingen van Castricum. In het groenbeleidsplan van 2007 wordt ook het voornemen geuit om burgers een steeds grotere rol te geven:

“Het doel is om bewoners structureel te betrekken bij planvorming en te informeren over de ontwikkelingen en activiteiten in het groen. Daarnaast worden bewoners (lees ook: belangenorganisaties) steeds nadrukkelijker betrokken in het ontwikkelproces van nieuwe en her te ontwikkelen gebieden.”

In het Groenbeleidsplan 2007 is er verder aandacht voor de vormen van burgerparticipatie die kunnen worden toegepast bij verschillende onderdelen:

<i>Hoofdstructuur</i>	<i>Meedenken</i>
<i>Substructuur</i>	<i>Meedenken</i>
<i>Wijken</i>	<i>Meebeslissen en eventueel meewerken</i>
<i>Parken</i>	<i>Meedenken</i>

In de begroting van 2008 is te lezen dat burgers, belangengroepen en dorpsraden nauw zullen worden betrokken bij het opstellen van het groenbeheerplan en een beeldkwaliteitsplan Openbare Ruimte. In het Groenbeheerplan 2009 wordt het kader van het Groenbeleidsplan 2007 herhaald en nog aangevuld met twee onderdelen:

<i>Groen parels</i>	<i>Meedenken</i>
<i>Natuurgebieden</i>	<i>Meedenken en eventueel meewerken</i>

Dat burgerparticipatie bij het groen- en bomenbeleid en –beheer niet altijd makkelijk gaat, wordt duidelijk uit een aantal problemen die zijn benoemd in het Bomenbeleidsplan 2011:

- *Te weinig draagvlak voor boombeleid en –beheer vanwege het ontbreken van een gezamenlijke visie tussen verschillende vakdisciplines en burgers.*
- *Het ontbreken van duidelijke regels over kappen bij bijvoorbeeld overlast*
- *Het ontbreken van een eenduidige interne en externe communicatie.*

Voor de toekomst wil de gemeente dit beter gaan doen. In 2012 en 2013 zien we het streven naar meer inzet en betrokkenheid van burgers weer expliciet benoemd in de programmabegrotingen. Opvallend is dat vanaf 2014 het onderwerp echter niet meer benoemd wordt in de programmabegroting van Castricum. In het bomenbeleidsplan van 2015 wordt wel uitgebreider ingegaan op het betrekken van burgers en worden de volgende aandachtspunten genoemd:

- *Het al dan niet in stand houden, vervangen en versterken van het boomareal in de woonstraten, geschiedt in overleg met de bewoners en belangengroepen. Op basis van de*

gewenste inrichting van de wijken en straten, de leefomstandigheden en de beheeraspecten wordt de soort boom gezamenlijk bepaald.

- *De bewoners en belangengroepen (zoals de Vogelwerkgroep Midden Kennemerland) worden vooraf op de hoogte gesteld van de gezondheidssituatie van de bomen in een bepaald gebied en het voornemen om tot kap over te gaan. Vervolgens worden beide groepen gevraagd mee te denken over de te planten nieuwe bomen. Een uitzondering op dit principe vormt de (nood)kap van onstabiele bomen of kap vanwege stormschade. Het planten van nieuwe bomen na de noodkap, geschiedt wel in overleg met de bewoners en belangengroepen*
- *Het model van de burgerparticipatie van de afdeling Civiele Werken & Verkeer van gemeente Castricum wordt bij het participeren van bewoners en belangengroepen toegepast. Met name e-participatie is succesvol gebleken, en is ontwikkeld samen met het team communicatie.*

Bij de groen- en bomenbeleidsplannen heeft de gemeente Castricum in de loop van de jaren ook telkens klankbordgroepen gebruikt. Deze bestaan uit vertegenwoordigers van dorpsraden, bewoners en leden van diverse belangengroepen. Hun rol bij het opstellen van de plannen is adviserend geweest. In de interviews is duidelijk geworden dat de klankbordgroepen op ad hoc basis bijeen zijn geroepen, waarbij er wel een kern van 'vaste deelnemers' is. Een deel van hen is ook aanwezig geweest bij de bijeenkomst met bewoners die in het kader van de quickscan is georganiseerd (zie bijlage 2 en volgende paragraaf). Bij de organisatie daarvan bleek duidelijk dat er geen vaste groep bewoners is waar op meer continue basis contact mee is en die makkelijk en snel bij elkaar kan worden geroepen.

Bewoners willen graag grotere betrokkenheid

Met een aantal bewoners van Castricum is een gesprek gevoerd over hun ervaringen met burgerparticipatie in het groen- en bomenbeleid en –beheer. Het betreft een beperkte groep van acht personen, maar vanwege hun achtergrond en betrokkenheid bij initiatieven en verenigingen op het gebied van groen en bomen kunnen hun ervaringen worden gezien als een goede indicatie van hoe burgerparticipatie in de praktijk gaat. Zoals opgemerkt in de vorige paragraaf bleek bij de organisatie van de bijeenkomst voor de quickscan dat er geen actuele en volledige lijst met contactpersonen was. Dit geeft aan dat het contact met bewoners en vertegenwoordigers van verenigingen op het gebied van groen en bomen niet structureel is en een ad hoc karakter heeft.

Dat beeld werd bevestigd door de deelnemers aan de bijeenkomst. Hun ervaringen met burgerparticipatie in Castricum zijn wisselend, maar hebben als gedeeld gevoel dat het vaak niet van harte gaat of (te) laat in het proces. Burgers worden volgens hen in het algemeen onvoldoende geïnformeerd over projecten die van invloed zijn op groen en bomen. Bij inspraak via bijeenkomsten of ingezonden brieven is vaak niet duidelijk wat ermee gebeurt. Toezeggingen die de raad doet, worden later soms toch weer ter discussie gesteld.

Er zijn wel voorbeelden waar het goed gaat en de gemeente is aangehaakt bij initiatieven die bewoners zelf nemen (onderhoud in hofje, beheer groen, Permacultuur). Daarbij hangt het wel af van de medewerker met wie je contact hebt: staat hij of zij echt open voor initiatieven van bewoners?

Een aantal van de deelnemers heeft inbreng geleverd op het Bomenbeleidsplan 2015. Deze inbreng heeft ook effect gehad. Er wordt wel een gat ervaren tussen aan de ene kant het beleid en wat de medewerkers in de praktijk daarmee doen. Deelnemers ervaren niet altijd voldoende kennis van en liefde voor groen bij medewerkers in het beheer, wat deels te maken kan hebben met opleiding.

Met de nieuwe wethouder (sinds voorjaar 2016 actief) is het contact over groen- en bomenbeleid volgens de deelnemers aan de bijeenkomst nog beperkt, men zou dat wel graag hebben. Omgekeerd lijkt dat ook het geval, maar de praktijk blijkt weerbarstig: een gesprek als dat in het kader van de quickscan is gevoerd, is in het eerste jaar van de nieuwe wethouder niet tot stand gekomen. Het laatste bomenbeleidsplan (2015) noemt wel het oprichten van een bewonersplatform. Met de vorming daarvan is onder de vorige wethouder een begin gemaakt, maar is daarna niet verder doorgezet.

De huidige wethouder erkent zelf dat er in de communicatie met burgers dingen beter kunnen; zo is op de website van de gemeenten over groen en bomen weinig te vinden over de prioriteiten in het beleid en beheer: de informatie is vooral praktisch van aard (over kappen van bomen) en eenrichtingsverkeer.

Waar het groen- en bomenbeleid volgens een van de deelnemers onder te lijden heeft gehad, is dat de directe budgetten voor groen en bomen beperkt zijn en de kosten van groencompensatie binnen infrastructuurprojecten niet in de budgetten zijn opgenomen. Dat gaat bij de laatste rioleringsprojecten echter wel beter: groencompensatie maakt nu (ook financieel) deel uit van de projecten.¹

Bij de recente wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is de kapvergunning ingeperkt, tot teleurstelling van enkele deelnemers. Er is wel een besef bij de deelnemers dat niet iedereen hetzelfde denkt over bomen kappen.

Burgerparticipatie in Castricum bij groen en bomen lijkt op papier verder te zijn dan in de praktijk. De deelnemers aan de bijeenkomst willen graag een grotere betrokkenheid en inbreng leveren, niet alleen in de vorm van inspraak, maar ook in het realiseren van dingen. Inspraak en inbreng gaat nu vaak over “punten en komma’s”, terwijl er genoeg expertise en motivatie is onder bewoners om meer te kunnen dan dat. Een van de deelnemers verwoordde een breed gedeelde overtuiging bij alle deelnemers dat het nodig is het groen- en bomenbeleid en –beheer te voorzien van een langetermijnvisie, meer samenhang met aanpalende beleidsterreinen en “out of the box” denken.

---

¹ Nadere ambtelijke informatie hierover leerde dat deze budgetten er wel zijn, maar stringent gescheiden worden gehouden. Een integrale reconstructie wordt betaald uit de budgetten voor wegen, riolering, openbare verlichting en groen.

Onderhoudsbudgetten zijn bepaald op basis van beleidsplannen. In bijvoorbeeld een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) mogen alleen riolering technische zaken worden opgenomen; bomen mogen daar niet uit worden betaald. Bij een verkeersreconstructie is dat laatste bijvoorbeeld weer wel mogelijk.

6 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De rekenkamercommissie concludeert dat de intenties achter het bomen- en groenbeleid goed zijn geweest en dat de algemene doelstellingen van het beleid breed worden gedragen. De wenselijkheid van kwalitatief groen en bomen is eigenlijk onomstreden. Castricum staat zich met recht voor op haar groene en lommerrijke uitstraling.

Ook de recent uitgekomen Maatschappelijke Agenda Castricum² laat weer zien hoeveel waarde er aan groen en bomen wordt gehecht. Er is dus een stevig draagvlak voor beleid en voor de inzet van financiële middelen.

In de jaren sinds 2005 is het bomen- en groenbeleid echter niet bepaald systematisch aangepakt. Het beleid kenmerkte zich door elkaar opvolgende beleidsnota's rond groen en bomen, zonder dat deze samenhang vertonen, op elkaar voortbouwen of zijn bijgesteld naar aanleiding van evaluaties. Ook had lang niet elk beleidsplan een eigen beheerplan.

Doordat er weinig samenhang was tussen beleid en uitvoering is het beleid in feite blijven liggen. De doelen en ambities die werden gesteld aan groen- en bomenbeleid, hebben zich in de afgelopen tien jaar grotendeels verengd tot bomenbeleid, terwijl er ook overig groen is waar de gemeente activiteiten op onderneemt.

Er zijn diverse indicatoren en normen opgesteld, maar deze waren bij nadere beschouwing vaak minder SMART dan gedacht. Een streefcijfer als '0,5 of 0,8 boom per inwoner' zegt weinig over de kwaliteit van het groen. Met zo'n 35.000 inwoners en 18.500 bomen is het aantal van 0,5 bomen per inwoners (ofwel 17.500 bomen) altijd gehaald. In 2011 werd als doel geformuleerd om tot 0,8 bomen per inwoner te komen. Dat zou hebben betekend dat nog 9.500 bomen – dat is meer dan 50% van het huidige areaal – bijgeplant hadden dienen te worden.

Deze normen kwamen dan ook niet verder dan het papier van de beleidsnota's. Ze werden niet verder geconcretiseerd in beheermaatregelen of in financiële middelen en werden evenmin gemonitord. Over het behalen van de streefwaarde bomen per inwoner is in de gehele periode niet gerapporteerd.

Daarnaast was er geen duidelijke financiële vertaling van het beleid. De budgetten waren niet consistent en leken te fluctueren afhankelijk van de algehele financiële situatie van de gemeente. De programmabegroting bood de gemeenteraad dan ook weinig handvaten om te kunnen sturen. Het zou kunnen dat er, mede door het teruglopen van de budgetten, achterstanden zijn ontstaan in groenbeleid en – beheer. Maar of dat daadwerkelijk zo is, is door de gekozen rapportagewijze en gebruikte indicatoren door de rekenkamercommissie niet vast te stellen.

Ook de andere beleidsindicatoren in de begroting, zoals de tevredenheid van burgers over het groen, werden niet systematisch gerapporteerd. De Rekenkamercommissie vindt het opmerkelijk dat de

---

² Op 20 juli in de raadsvergadering van Castricum gepresenteerd. De Agenda is tot stand gekomen door gesprekken van 10 'verkenner's' (zelf inwoners van Castricum) met 200 inwoners, werkenden of recreanten. Met name het tweede doel 'Zorgen voor balans tussen bebouwing en landschap'

tevredenheid van burgers over het groen toch groot bleef en in de onderzochte periode zelfs is toegenomen.

Door dit alles is er voor de rekenkamercommissie geen harde relatie te leggen tussen het beleid, het beheer, het toegekende budget en de daadwerkelijke prestatie van de gemeente op het gebied van bomen en groen. In hoeverre het gevoerde groen- en bomenbeleid doeltreffend en doelmatig is geweest, in opzet en uitvoering, is hierdoor niet vast te stellen.

Bij grotere herinrichtingen heeft groen een gelijkwaardige plaats gekregen ten opzichte van andere beleidsfacetten als verkeer. Samen met de Wijkplannen is groen- en bomenbeleid een integraal onderdeel van beleid(uitvoering) geworden. Hier zijn belangrijke stappen in gezet (leidraad, handboek) stappen gezet. Helaas kan dit in de praktijk bij belangrijke projecten toch misgaan, zoals de herstructurering van de Oranjelaan laat zien.

Tot slot valt op dat de burgers, ondanks een voortvarende start en goede intenties, uiteindelijk te weinig betrokken zijn geweest. Er was een platform van geïnteresseerden, waarvan meerdere personen ook inhoudelijke deskundigheid hadden, en die graag wilden meedenken en meepraten. Die inbreng is niet voldoende, en voldoende consistent, benut. De participatie bleef op een relatief laag niveau steken (inbreng leveren in bijeenkomsten) terwijl bewoners te kennen geven dat ze juist een grotere rol kunnen en willen spelen in het groen- en bomenbeleid en –beheer.

Aanbevelingen

Alhoewel de doelen van het groen- en bomenbeleid scherper en samenhangender kunnen worden geformuleerd, draagt het opnieuw opstellen van beleidsplannen naar de opvatting van de rekenkamercommissie maar beperkt bij aan de verbetering die vooral in de uitvoering en in het beheer moet plaatsvinden. Het risico is ook dat het opnieuw formuleren van beleid vooral een aangelegenheid wordt van de gemeente, wat ook de nodige capaciteit zou vragen. Deze is maar beperkt beschikbaar, waarbij sinds 1 januari 2017 rekening moet worden gehouden met de gezamenlijke BUCH-organisatie, die vier gemeenten bedient. De rekenkamercommissie beveelt daarom aan om alleen globale beleidskaders op te stellen, aan de hand van haalbare SMART-geformuleerde outcome-doelen.

Hierbij hoort ook dat het beleid zich minder zou moeten richten op (niet gefundeerde) uitbreiding van het aantal bomen, maar meer op behoud, onderhoud en het kwaliteit van het bestaande groen.

Spreek met de gemeenteraad in het beleid meetbare (SMART) outcomedoelen af (bijvoorbeeld de indicatoren uit de beheersplannen) en rapporteer hier systematisch over in de verantwoordingsstukken.

Leg nadruk op beheer. Laat zien wat de beheer- en onderhoudsvoornemens zijn en vertaal die financieel. Maak bij bezuinigingen en intensiveringen duidelijk welke gevolgen dit voor de kwaliteit van het groen en bomen en het onderhoud zal hebben. Wanneer de gemeenteraad beleidsdoelen verandert dient de raad hier ook financiële dekking voor toe te wijzen.

Groen- en bomenbeleid is beleid van de lange adem. Ook om de effectiviteit van beleid te kunnen vaststellen dienen indicatoren over lange tijd stabiel te blijven en dienen deze geëvalueerd te

worden. Het nieuwe coalitieakkoord na de verkiezingen van maart 2018 is een logisch startpunt om deze actie vorm te geven en er voor te zorgen dat de strategische en maatschappelijke waarde van groen een duidelijke plek krijgt en er een herkenbare lijn tussen beleid en uitvoering, inclusief financiën ontstaat.

Kansrijk is ook het beleid dat zich richt op een duidelijke en stevige plaats van groen en bomen in herstructurerings- en nieuwbouwprojecten en in plannen voor inrichting van de Openbare Ruimte. Dit gebeurt al, maar hierop zou volgens de rekenkamercommissie met nog meer stevigheid gestuurd kunnen worden. Groen kan nadrukkelijk worden opgenomen in de plannen en aan projectontwikkelaars kunnen concrete eisen worden gesteld op het gebied van groen en bomen, als voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor de uitvoering van opdrachten. Dit is ook een wens die werd geuit in het kader van de Maatschappelijke agenda. Op deze manier worden groen en bomen minder een verantwoordelijkheid van alleen de gemeente en wordt de afhankelijkheid van gemeentelijke financiële middelen en capaciteit verminderd. Het versterken van het bewustzijn binnen de gemeentelijke organisatie en bij de eigen medewerkers in het beheer van het belang van groen en bomen voor de kwaliteit van Castricum verdient aandacht. Hier zouden nieuwe manieren van samenwerking met andere partijen kansrijk zijn. Via bijeenkomsten en cursussen (o.a. met experts uit de lokale samenleving) kan dit bewustzijn worden versterkt.

Betrek de bewoners veel meer bij het beleid. Dit kan door het bestaande platform te (her)activeren. Maar betrek bewoners ook bij de praktische invulling van groen, bijvoorbeeld bij reconstructies, herinrichtingen en nieuwe projecten. Ook op het gebied van onderhoud kan nog meer met bewoners worden samengewerkt.

De rekenkamercommissie is onder de indruk van de kennis en expertise van bewoners en verenigingen, die veel initiatief en motivatie tonen om het groen en de bomen van Castricum te behouden en verbeteren. Voorbeelden in andere gemeenten laten zien dat door een betere verbinding met bewoners en verenigingen meer kan worden bereikt ondanks beperkte middelen van de gemeente. De uitvoering van het groen- en bomenbeleid en beheer wordt daarmee ook minder afhankelijk van de (financiële positie van de) gemeente alleen.

Het nog verder verhogen van de kwaliteit van groen en bomen in Castricum vragen geen grote investeringen of beleidswijzigingen op korte termijn, maar om concrete acties en volgehouden betrokkenheid en inzet van raad en college.

7. Bestuurlijke Reactie

Op 15 september ontving de rekenkamercommissie de volgende bestuurlijke reactie op het rapport van het college van burgemeester en wethouders van Castricum.

“Wij hebben kennis genomen van uw rapportage over ons groen- en bomenbeleid. U hebt het gevoerde groen- en bomenbeleid van Castricum tot en met 2016 onderzocht. Dat betreft de periode voordat onze organisatie onderdeel van de BUCH is geworden. U hebt diverse aanbevelingen gegeven, die wij ter harte nemen. De uitwerking hiervan vergt echter de nodige tijd en capaciteit van de huidige BUCH organisatie die vier gemeenten bedient. Dit onderkent u ook in uw aanbevelingen.

U geeft in uw aanbevelingen onder meer aan dat wij ons bomenbeleid minder op kwantiteit (aantallen bomen) en meer op kwaliteit van het bestaande groen en bomen moeten richten. U geeft tevens als aanbeveling duidelijker sturing te geven op de kansen voor groen en bomen bij herstructurerings- en nieuwbouwprojecten. U stelt dat wij meer concrete eisen aan projectontwikkelaars zouden moeten stellen, zodat groen en bomen minder alleen een (financiële) verantwoordelijkheid van de gemeente worden.

Wij zullen in het vierde kwartaal 2017 een plan van aanpak op grond van uw aanbevelingen opstellen en dit aan onze raad voorleggen. In 2018 volgt de uitwerking hiervan en eind 2018 wordt het resultaat aan de raad voorgelegd.

Vooruitlopend hierop zullen wij in november/december 2017 de discussie met onze raad aangaan over de relatie tussen kwantiteit en kwaliteit van ons huidige bomenbeleid. Niet alleen uw aanbevelingen vormen hiervoor aanleiding. Ook de recente kwestie rondom het uitgangspunt om geen gezonde bomen te kappen en de uitzonderingen hierop willen wij verhelderen. Wij zullen daarom nog dit najaar aanvullende regels formuleren rondom het kapbeleid en daarmee de discussie over kwaliteit versus kwantiteit verder aanscherpen en aan onze raad voorleggen. Ook de plaats van groen en bomen in herstructurerings- en nieuwbouwprojecten speelt hierbij een belangrijke rol en ook dit aspect zullen wij hierbij betrekken.”

8. Nawoord van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie van de BUCH-gemeenten constateert verheugd dat het college van burgemeester en wethouders van Castricum alle door ons gedane aanbevelingen overneemt.

Wij kijken uit naar het plan van aanpak die op grond van onze aanbevelingen zal worden opgesteld. Het door het college voorgestelde tijdspad lijkt goed te sporen met de door de rekenkamercommissie gedane aanbeveling om het nieuwe coalitieakkoord na de verkiezingen van maart 2018 als een logisch startpunt te nemen voor een bijstelling van het bomen- en groenbeleid van Castricum. Te zijner tijd zal de rekenkamercommissie mogelijk in een doorwerkingsonderzoek bepalen hoe deze bijstelling heeft uitgewerkt.

Bijlage 1 Gehanteerd onderzoekskader en onderzoeker

In de beantwoording van deze vraag, zijn de volgende hoofdthema's en deelvragen onderscheiden:

Thema	Toetsvragen
Duidelijkheid over de doelen van het Groen- en Bomenbeleid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe is het Groen- en Bomenbeleid tot stand gekomen, wat is de achtergrond of aanleiding? 2. In hoeverre hangen Groenbeleid en Bomenbeleid logisch met elkaar samen? 3. Zijn de doelstellingen van het Groen- en Bomenbeleid meetbaar en haalbaar geformuleerd? 4. Hoe actueel is het beleid?
Doorvertaling van beleid naar het beheer/de uitvoering	<ol style="list-style-type: none"> 5. In hoeverre zijn de (Groen- en bomen)beheerplannen een uitwerking van de beleidsplannen; wordt met de beheerplannen daadwerkelijk uitvoering gegeven aan de beleidsambities? 6. Zijn de beheerplannen uitvoerbaar en realistisch, ook in relatie tot de beschikbare financiële middelen? 7. In hoeverre is en wordt het Groen- en Bomenbeleid daadwerkelijk uitgevoerd? 8. In hoeverre is het beheer en de uitvoering consistent over de jaren heen? 9. In hoeverre hangen Groen- en Bomenbeheer en eventueel andere beheertaken in de openbare ruimte logisch met elkaar samen?
Begroting en verantwoording	<ol style="list-style-type: none"> 10. Zijn de financiële consequenties volledig verwerkt in de begroting en worden er indicatoren gehanteerd? 11. Hoe vinden monitoring, rapportage en verantwoording plaats? 12. Kan de raad zich een goed beeld vormen van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid? 13. Hoe stabiel zijn de uitgaven voor het Groen- en Bomenbeleid en lopen deze in de pas met de voorgestelde uitgaven in de beheerplannen voor groen en bomen? 14. Is meer dan evenredig bezuinigd in financieel moeilijke tijden?
Betrokkenheid van burgers	<ol style="list-style-type: none"> 15. Hoe worden bewoners betrokken bij het beleid en beheer? 16. Krijgen bewoners een kans het Groen- en Bomenbeleid mede te bepalen, met name voor hun eigen wijk of buurt? 17. Wordt gebruik gemaakt van de kennis en inzet van bewoners bij het uitvoeren van het beheer? 18. In hoeverre zijn lokale verenigingen en stichtingen gericht op groen en bomen betrokken bij het beleid en beheer?

Het onderzoek is uitgevoerd door Think Public www.thinkpublic.eu. In opdracht van, en onder aansturing en verantwoordelijkheid van, de rekenkamercommissie.

Bijlage 2 Gebruikte bronnen

Onderzochte documenten:

Gemeente Castricum:

- Programmabegrotingen 2005-2017
- Castricumse bomen voor de lange duur, 2005
- Jaarrekeningen en jaarverslagen 2009-2015
- Groenbeleidsplan 2007
- Groenbeheerplan 2009
- Bomenbeleidsplan 2011
- Quick Scan onderhoudstoestand Bomen, 4 november 2013
- Structuurvisie Castricum op weg naar 2030 (vastgesteld december 2014)
- Bomenbeleidsplan 2015
- Bomenbeheerplan 2015
- Groenadvies Amsterdam, Stabiliteitsonderzoek Bomen; Oranjelaan te Castricum, 19 juli 2016
- IPC Groene Ruimte, Basisboek groenontwerp en –beheer, januari 2014
- Kijk op Castricum, De waarde van bomen, 19 april 2017
- Norm Instituut Bomen, Handboek Bomen, 2014

Geïnterviewde personen:

Naam	Functie	Datum interview
Frank Post	Programmamanager wijkbeheer BUCH	26 april 2017
Chris Winter	Beleidsmedewerker Castricum tot eind 2016	26 april 2017
Mark Min	Procesregisseur beleid en beheer BUCH	Schriftelijke bijdrage
Leo van Schoonhoven	Wethouder Castricum tot 2016	26 april 2017
Rob Schijf	Wethouder Castricum vanaf 2016	15 mei 2017

Deelnemers bijeenkomst met bewoners op 15 mei 2017

Naam	Rol/betrokkenheid
Bärbel Böhling	Landschapsarchitect, auteur artikelen voor “Kijk op Castricum” over groen, betrokken bij lokale projecten en voorzieningen (Toonbeeld, Springplank)
Arie Dekker	Bioloog, lid vogelwerkgroep, inbreng bij Bomenbeleidsplan 2015
Annemiek Ederzeel	Coördinator/initiatiefnemer lokale groenprojecten (Voedselbos, groentetuin voor mensen in dagbesteding), hoofdredacteur “Kijk op Castricum”
Marleen Heeman	Initiatiefnemer Permacultuur in Castricum, deelnemer “transition town Castricum” en groenprojecten (snippergroen, “Guerilla gardening”)
Joke de Lange	Al 50 jaar bewoner van Castricum, inbreng geleverd bij Bomenbeleidsplan 2015 en inspraak bij concrete projecten
Ans Martens	Liefhebber van groen en bomen, betrokken bij behouden bomen in Castricum en inspraak geleverd bij wijkplannen
Marjan Quaak	Al 22 jaar bewoner van Castricum, liefhebber van groen en deelnemer aan Permatuin groep en inspraakavonden
Toke Vermeulen	34 jaar in Castricum, lid vogelwerkgroep, liefhebber van bomen en groen

Bijlage 3 Kopie brief college

		 UI17/06231	
		 gemeente CASTRICUM	
		Akersloot	
		Bakken	
		Castricum	
		Linnen	
		de Woude	
De Rekenkamercommissie BUCH mevr. J. de Groot			
Afdeling	Civiele Werken en Verkeer	Datum	4 september 2017
Contactpersoon	M. Min	Uw brief van	
Telefoonnummer	+31251661103	Uw kenmerk	
		Ons kenmerk	UI 17 / 0 6 2 3 1
Bijlage(n)	-	Verzenddatum	22 SEP. 2017
Onderwerp	Rekenkameronderzoek naar groen- en bomenbeleid Castricum.		
Geachte mevrouw De Groot,			
<p>Op 9 augustus 2017 ontvingen wij de eindrapportage van de Rekenkamercommissie BUCH over het groen- en bomenbeleid in de gemeente Castricum. U vraagt ons om een bestuurlijke reactie. Met deze brief reageren wij op uw verzoek.</p>			
<p>Wij hebben kennis genomen van uw rapportage over ons groen- en bomenbeleid. U hebt het gevoerde groen- en bomenbeleid van Castricum tot en met 2016 onderzocht. Dat betreft de periode voordat onze organisatie onderdeel van de BUCH is geworden. U hebt diverse aanbevelingen gegeven, die wij ter harte nemen. De uitwerking hiervan vergt echter de nodige tijd en capaciteit van de huidige BUCH organisatie die vier gemeenten bedient. Dit onderkent u ook in uw aanbevelingen.</p>			
<p>U geeft in uw aanbevelingen onder meer aan dat wij ons bomenbeleid minder op kwantiteit (aantallen bomen) en meer op kwaliteit van het bestaande groen en bomen moeten richten. U geeft tevens als aanbeveling duidelijker sturing te geven op de kansen voor groen en bomen bij herstructurerings- en nieuwbouwprojecten. U stelt dat wij meer concrete eisen aan projectontwikkelaars zouden moeten stellen, zodat groen en bomen minder alleen een (financiële) verantwoordelijkheid van de gemeente worden.</p>			
<p>Wij zullen in het vierde kwartaal 2017 een plan van aanpak op grond van uw aanbevelingen opstellen en dit aan onze raad voorleggen. In 2018 volgt de uitwerking hiervan en eind 2018 wordt het resultaat aan de raad voorgelegd.</p>			
<p>Vooruitlopend hierop zullen wij in november/december 2017 de discussie met onze raad aangaan over de relatie tussen kwantiteit en kwaliteit van ons huidige bomenbeleid. Niet alleen uw aanbevelingen vormen hiervoor aanleiding. Ook de recente kwestie rondom het uitgangspunt om geen gezonde bomen te kappen en de uitzonderingen hierop willen wij</p>			
<small>Raadhuisklein 1, 1902 CA Castricum • Postbus 1301, 1900 BH Castricum Tel.: 14 0251 • Fax: (0251) 66 12 34 • Internet: www.castricum.nl • E-mail: gemeentebestuur@castricum.nl</small>			

verhelderen. Wij zullen daarom nog dit najaar aanvullende regels formuleren rondom het kapbeleid en daarmee de discussie over kwaliteit versus kwantiteit verder aanscherpen en aan onze raad voorleggen. Ook de plaats van groen en bomen in herstructurerings- en nieuwbouwprojecten speelt hierbij een belangrijke rol en ook dit aspect zullen wij hierbij betrekken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van Castricum,
de secretaris,

de burgemeester,

G.A. Scanet QC

Drs. A. Mans